

CD KLASSIEK

Koorjongens
Paul Van Nevel

Eton College is een van de meest elitaire middelbare scholen in Groot-Brittannië, een zogeheten *public school* waar de elite van het land wordt onderwezen. De vermaarde school leverde negen premiers af, onder wie de huidige, David Cameron. Eton werd in 1440 echter door Hendrik VI gesticht om arme studenten onderwijs te verschaffen. Vandaag is het schoolgeld er torenhoog: 35.000 euro per jaar. Zeventig 'arme' jongens kunnen evenwel nog steeds solliciteren voor een plaatsje en een beurs. De beroemde schrijver George Orwell (1903-1950) studeerde op die wijze in Eton, alsook Boris Johnson, de huidige burgemeester van Londen. Eton is voor de meeste oud-leerlingen de start van een grootse carrière.

Vóór de reformatie was Eton College toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. Dat liet zich ook horen in de liturgie. Het *Eton Choir Book* is een rijkelijk versierde verzameling manuscripten van Engelse geestelijke muziek, in de vijftiende eeuw gecomponeerd en genoteerd. Het is een van de zeldzame overgebleven koorboeken met Latijnse liturgische muziek die het geweld van de reformatie

hebben doorstaan. Het koorboek bevatte oorspronkelijk muziek van 24 verschillende componisten. Het telde ook 94 composities, maar slechts 63 stukken bleven bewaard.

De gezangen zijn mariaal van inhoud. De oudste stukken zijn zuiver polyfoon met vier of vijf stemmen. Latere composities gebruiken de techniek van de *cantus firmus*. De jongste werken, daterend van omstreeks 1500, zijn complex van compositie, met meerdere stemmen. De meeste duren vrij lang, soms meer dan een kwartier, wat vaak een trance-effect bewerkt.

The Sixteen brachten eerder bijna het hele koorboek uit op vijf cd's. Paul Van Nevel daarentegen koos er slechts enkele composities uit. De dirigent noemt het een van de belangrijkste opnames van zijn ensemble. „Het is een partituur als een kathedraal. Neem één bouwsteen weg en alles stort in elkaar”, zegt Van Nevel. We stappen met het Huelgas Ensemble binnen in de Tudortijd. Meer dan 70 minuten muziek met het meest boeiende Engels repertoire uit die tijd.

Het Huelgas Ensemble bestaat uit mannen en vrouwen. Het koor van Eton College telde indertijd enkel jongens en enkele volwassen mannenstemmen. De sopraanpartijen werden door knapen gebracht, in de zuivere Engelse traditie. (EDS)

Eton Choirbook, Huelgas Ensemble onder leiding van Paul Van Nevel, Deutsche Harmonia Mundi, Sony Music, 88765408852, 23,50 euro.

CD HEDENDAAGS

Tien warme covers
Madeleine Peyroux

Zowat vijftig jaar geleden, in 1962 meer bepaald, sloeg de carrière van de blinde Amerikaanse zanger en pianist Ray Charles (1930-2004) radicaal een andere richting in. Op het album *Modern Sounds in Country and Western Music* speelde niet langer de blues de hoofdrol, maar wel country en pop. Charles selecteerde een aantal klassiekers, zoals *Bye Bye Love* van The Everly Brothers en bracht die op een eigen manier. Allerlei verschillende muziekstijlen liet hij daarbij met elkaar versmelten.

Dat memorabele album van Charles gebruikt de Amerikaans-Franse zangeres Madeleine Pey-

roux nu, vijftig jaar later, als vertrekpunt voor de cd *The Blue Room*. Peyroux brengt sinds midden jaren 1990 zowel eigen als ander-mans songs. Haar warme stem brengt luisteraars moeiteloos naar de soul van de jaren 1950 en 1960, terwijl de uitwerking van de nummers hedendaags, maar huiskamervriendelijk is.

Op *The Blue Room* staan vijf nummers die ook Ray Charles opnam. Voor de andere covers wendt Peyroux zich onder meer tot Buddy Holly (*Changing all those Changes*) en Leonard Cohen (*Bird On The Wire*). Die klinkende namen zijn echter minder belangrijk dan wat Peyroux met hun nummers doet. Ze drukt er haar stempel op en levert een album af dat zowel 's avonds laat als op zondagochtend heerlijk klinkt. (JVH)

Madeleine Peyroux, *The Blue Room*, Emarcy (distributie Universal), EAN 0602537242689, 21,50 euro.

BOEK RELATIE

Veilige hechting
Sue Johnson

Het vorig jaar in vertaling verschenen *Houd me vast* van de Brits-Canadese relatietherapeute Sue Johnson werd door veel lifestylebladen de hemel in geprezen. „Een relatie onderhouden zonder kennis te nemen van Johnsons inzichten en haar daarop gebaseerde therapie is zoiets als zeezeilen zonder reddingsvest”, durfde een recensie te schrijven. Dat lijkt wat kort door de bocht.

BOEK TUIN

Op het terras
Angelo Dorny

Weinig plaats thuis en je beschikt slechts over een (dak) terras of een zielig koertje? Angelo Dorny, tuinspecialist in *De keukens van Sofie* bij VTM, leverde al eerder bij uitgeverij Davidsfonds het boek *Angelo's groentetuin* af. In zijn nieuwste publicatie biedt Dorny een pak creatieve tips om

Psychologe Sue Johnson werkte de hechtingstheorieën die de voorbije jaren in de opvoedingswereld (bijvoorbeeld in de begeleiding van geadopteerden en hun ouders) werden ontwikkeld uit in de relatie tussen man en vrouw. „De meeste relatietherapeuten werken vanuit het idee dat liefdesrelaties rationele contracten zijn, waarin beide partners zoveel mogelijk uit de relatie willen halen tegen zo laag mogelijke kosten”, schrijft Johnson in haar boek. „Maar liefdesrelaties hebben vooral te maken met een ingeboren behoefte aan veilige emotionele verbondenheid.”

Het boek biedt zeven gesprekken aan om dicht bij elkaar te komen en zogeheten 'duivelse dialogen' te onderkennen. Johnson omschrijft hoe partners kunnen blijven hangen in hun ruzies en zichzelf en elkaar de emotionele veiligheid en troost ontzeggen waaraan ze juist zo'n behoefte hebben. De visie van hechtingstheorie op liefde biedt ons een manier om de destructie-

ve patronen te herkennen. Woordenwisselingen wortelen vaak in de angst om alleen gelaten te worden. Die dialogen moeten worden ontmaskerd. Door middel van verhalen uit de praktijk toont Johnson hoe dat mogelijk is.

Ook interessant: de vaststelling dat een liefdesrelatie dé centrale emotionele relatie is geworden in het leven van de meeste mensen, omdat we almaar meer leven in sociaal isolement. (EDS)

Sue Johnson, *Houd me vast. Zeven gesprekken voor een hechtere en veilige relatie*, Kosmos, Utrecht/Antwerpen, 2012, 282 blz., 15 euro.

op kleine ruimten eetbare gewassen te telen. Centraal staat daarbij de pot- in steen, van plastic of van een ander materiaal.

Alles begint met de potgrond. Daarbij moet je een streepje scheikunde kennen of gewoon het juiste merk teelaarde aankopen. Vervolgens is water van belang. Wanneer en hoe geef je het best water? Niet alles is overal zomaar mogelijk. Zo zal het op een dakterras in het voorjaar sneller warm zijn, maar in de zomer te warm voor bepaalde kruiden.

Dorny selecteert in het middendeel van dit handige boek een ruim aanbod van groenten en kruiden die je best kunt kweken in een pottentuin. Helaas kan niet elke groente in een pot of bak. Sommige planten worden te groot: pompoen, bloemkool, koolrabi en rodekool. Andijvie en prei zijn dan weer wel te kweken

in een pot. De wat heet 'vergeten groente' postelein zou een succesnummer zijn: korte groei, rijke oogst. In amper vier weken komt ze op tafel.

Het laatste deel van het boek bestaat uit recepten met groenten. *Het lekkerste terras* bevat ook kortingsbonnen. (EDS)

Angelo Dorny, *Het lekkerste terras*, Davidsfonds, Leuven, 2013, 137 blz., 19,95 euro.

BOEK GESCHIEDENIS

Profeet en denker
Frank Ankersmit

De Franse aristocraat Alexis de Tocqueville (1805-1859) geldt als grondlegger van het moderne politieke denken. Zijn analyse van de moderne samenleving is nog steeds actueel. Meer zelfs, Tocqueville wordt herontdekt. Zijn hoofdwerk *Over de democratie in Amerika* werd vorig jaar in het Nederlands vertaald. In dat boek uit 1835 schetst Tocqueville een genuanceerd beeld van de democratie in de toen nog prille Verenigde Staten. Later, tegen het einde van zijn leven, schreef Tocqueville een even invloedrijk boek over de Franse Revolutie.

Volgens Tocqueville is de democratie een achtenswaardige en

te verkiezen regeervorm, al zag hij ook de schaduwzijden. De 'tirannie van de meerderheid' kan minderheden verdrukken, waardoor die hun toevlucht zoeken in geweld. Democratie kan ook ontaarden in een mild despotisme, waarbij een kleine groep de macht kan blijven uitoefenen in naam van het volk. Dat leidt tot overdreven staatsinterventie in het leven van de burgers.

Voor het eerst is er een boek uit van Nederlandse en Vlaamse kenners over de figuur en het werk van Tocqueville. Interessant is wat de auteurs schrijven over de relatie religie en politiek. Vandaag zijn we in Europa geneigd om religie te verbannen uit het publieke spreken en ook uit de politiek. Dat is niet zo in de Verenigde Staten en ook niet in Tocquevilles denken.

Religie, in het bijzonder de christelijke godsdienst, voorkomt volgens Tocqueville de tirannie van de meerderheid, omdat ze de meerderheid, die politiek gezien de absolute macht heeft in een democratie en dus alles tot wet kan verheffen, moreel tempert en op het rechte spoor houdt. „Religie gaat het materialisme tegen, omdat zij de mens richt op het geestelijke, op datgene wat het materiële overstijgt”, zegt Tocqueville.

Terwijl hij zelf afstand had genomen van het geloof van zijn voorouders zag Alexis de Tocqueville een bijzonder verband tussen democratie en katholicisme. Dat klinkt vreemd, want pausen en bisschoppen zagen in die tijd meer heil in autoritaire staatsvormen en het zou nog tientallen jaren duren alvorens de Kerk inzag dat de democratie ook voor haar de beste keuze was. Tocqueville is actueel, want ook hedendaagse denkers als de filosoof Martha Nussbaum delen Tocquevilles mening. (EDS)

Frank Ankersmit, Andreas Kinneging & anderen, *Tocqueville, profeet van de moderne democratie*, Lemniscaat, Rotterdam, 2013, 344 blz., 29,50 euro.